

International Science Group

ISG-KONF.COM

V

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE"**

**Ankara, Turkey
February 8-11, 2022**

ISBN 978-1-68564-508-3

DOI 10.46299/ISG.2022.I.V

TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference

Ankara, Turkey
February 8 – 11, 2022

TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The V International Scientific and Practical Conference «Trends of modern science and practice», February 8 – 11, 2022, Ankara, Turkey. 652 p.

ISBN - 978-1-68564-508-3

DOI - 10.46299/ISG.2022.I.V

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ремзі Ірина Владленівна

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Журавльова Ірина Миколаївна

Старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Калашник Дмитро Сергійович

Студент 311Ф ГРУППИ кафедра теорії та методики фізичного виховання, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Старший дошкільний вік – досить важливий період для формування здорового способу життя дитини. Від того, які умови для навчання й розвитку дитини створені у дошкільному закладі, у першу чергу залежить здоров'я й формування здорового способу життя людини, що розвивається. Останній факт особливо актуальний для дітей старшого дошкільного віку, тому що в цей період самовизначення особистості припускає визначення позиції в різних сферах життєдіяльності.

Дошкільне дитинство є періодом інтенсивного формування психіки, різноманітних якісних утворень як у процесі органічного розвитку, так і в особистісній сфері індивіда. Нові якісні утворення відбуваються завдяки багатьом чинникам: розвитку мовлення, спілкування з дорослими та однолітками, різноманітним формам пізнання та залучення до різноманітних видів діяльності (ігрової, навчальної, продуктивної тощо).

Усі зазначені чинники умовно можна поділити на три основні групи, які, з погляду Л. Виготського, характеризують будь-який віковий період онтогенезу особистості: соціальна ситуація розвитку; провідний вид діяльності; основні новоутворення [1, с. 258 – 259].

Виходячи із зазначених одиниць аналізу вікових етапів розвитку, розглянемо психологічну характеристику дітей дошкільного віку.

Соціальна ситуація розвитку дитини старшого дошкільного віку, як ми уже зазначали, характеризується посиленням вимог дорослих до поведінки

дитини, виникненням вимог виконання елементарних обов'язків. Відбувається зміна взаємин із дорослими, що набуває нових форм, поступово заміщуючи спільне виконання дій самостійним виконанням дитиною вказівок дорослих.

Відбуваються зміни й у сприйнятті дошкільником інших людей: зростає усвідомлення власного «Я», своїх дій, підвищується інтерес до світу дорослих, їхньої діяльності та взаємин.

Аналізуючи своєрідність соціальної ситуації розвитку дитини старшого дошкільного віку, К. А. Абульханова-Славська звертає особливу увагу на те, що в цьому віці дитина виходить за межі свого родинного світу та налагоджує стосунки з дорослими людьми, які її оточують [2, с. 16].

Дитина старшого дошкільного віку залишається залежною від дорослих людей: вона повинна зважати на вимоги батьків, «соціальних дорослих» до власної поведінки, бо це реально визначає її особистісні взаємини з ними. Від цих стосунків залежать не лише успіхи й невдачі дитини – вони мають силу та функцію мотиву.

У цей період життя змінюється картина світу старшого дошкільника, яку Л. Виготський визначив як «відкриття світу людської дійсності», її зміст визначається розподілом світу дорослих людей на дві сфери: близьке оточення – близькі дитині люди, взаємини з якими визначають систему її відносин ставлень із навколишнім світом; «інші дорослі» – усі інші люди, стосунки з якими опосередковуються взаєминами, що встановилися з близькими дитині людьми [1, с. 112].

На думку Л. Виготського, ставлення людини до навколишнього її предметного світу «завжди опосередковане її ставленням до людей, до суспільства» [1]. Звідси випливає, що дитина не може жити і розвиватися поза практичним та мовленнєвим спілкуванням з дорослими, бо найперші специфічно людські предметні дії дитини виникають як спільні дії під впливом особистості дорослого.

Живий процес спілкування є тим контекстом, в якому виникає, формується та закріплюється соціальна поведінка дитини, а також основним засобом впливу дорослих на формування її особистості. Відповідно цього організація засвоєння дитиною будь-яких норм, що регулюють поведінку в суспільстві, умінь і навичок соціальної та побутової поведінки та здорового способу життя, можлива лише в межах активного спілкування та спільної діяльності з дорослим, й прийняття її поведінки як взірця для наслідування.

Отже, основним засобом впливу на розвиток особистості дітей старшого дошкільного віку щодо засвоєння норм, правил поведінки, навичок трудової діяльності, культури та гігієни, здорового способу життя є спільна діяльність із дорослими, які демонструють приклади поведінки. Найбільш суттєвий вплив на

дитину старшого дошкільного віку має поведінка близьких людей, які безпосередньо її оточують. Дитина схильна до відтворення (копіювання), наслідування дій дорослих близького оточення.

Окрім того, дітям дошкільного віку властиво наслідувати оцінні судження дорослих близького оточення. Це особливо яскраво відтворюється в ситуаціях засвоєння взірців поведінки, що виходять за межі поведінки близького оточення дитини. Зокрема, слухаючи казку, розповідь, діти намагаються з'ясувати, хто з героїв добрий, а хто поганий, не допускаючи при цьому невизначеності. У такій ситуації діти самостійно оцінюють героїв на підставі думки авторитетного для них дорослого.

Як у випадку засвоєння норм і формування вмінь соціальної поведінки, навичок здорового способу життя, так і в ситуації оволодіння правилами взаємин, діти дошкільного віку часто застосовують їх формально, не розуміючи особливостей конкретного випадку.

Розглядаючи проблему формування навичок поведінки та їх відповідності нормам і правилам, необхідно звернути увагу на те, що протягом усього періоду дошкільного дитинства змінюється рівень усвідомленості виконання цих правил і норм. Так, діти молодшого та середнього дошкільного віку настільки звикають виконувати правила, що інколи не погоджуються з незначним їх порушенням. У цьому виявляється ригідність поведінки дітей дошкільного віку, що пов'язана з замалим життєвим досвідом та обмеженістю набору моделей поведінки [3, с. 48].

Перехід від дотримання правил поведінки «за звичкою» до свідомого виконання, що пов'язане з розумінням їх значення, властивий дітям старшого дошкільного віку. До того ж діти 5 – 6 років не просто добровільно підкоряються правилам, а й стежать за тим, як виконують їх інші діти, тобто здійснюють функцію зовнішнього контролю. Опанування правил, норм, умінь та навичок поведінки (соціальної, побутової, культурно-гігієнічної, здорового способу життя тощо), закріплення їх у власній поведінці як динамічних стереотипів відбувається лише у результаті досвіду, який дитина набуває, змінюючи, порушуючи та відновлюючи ці правила.

Отже, формування навичок соціально прийнятної поведінки дітей старшого дошкільного віку відбувається під впливом соціальних факторів і «залежить від особливостей спілкування з іншими людьми, від глибини взаємин дитини з дорослим» [3, с. 38].

Наше педагогічне бачення проблеми співзвучне з думкою, що найбільш чутливий для засвоєння правил, норм, умінь і навичок здорового способу життя, вироблення культурно-гігієнічних навичок є старший дошкільний вік. Це зумовлено чинниками як біологічного, так і соціально-психологічного

характеру.

Біологічні пов'язані, насамперед, із продовженням інтенсивного дозрівання організму дитини: у старшому дошкільному віці відбувається вповільнення росту та ваги; збільшується загальна вага м'язів, удосконалюється діяльність серцево-судинної системи, координація рухів. Активно відбуваються морфологічні зміни в будові головного мозку, вага якого у віці 3-х років становить близько 75 % від його ваги у зрілому віці, а в 5 років – майже 90 %. Відбувається посилення регулятивної функції великих півкуль головного мозку, утворюються та вдосконалюються умовні рефлекси, у яких провідну роль відіграє мовлення. Отже, відбувається інтенсивний процес формування другої сигнальної системи, що створює необхідні передумови для засвоєння нових форм соціального досвіду завдяки вихованню та навчанню [3, с. 24].

Серед соціально-психологічних чинників, що сприяють засвоєнню навичок здорового способу життя необхідно виокремити: спільну діяльність із дорослими та однолітками, які демонструють позитивні приклади поведінки; схильність до відтворення, наслідування вчинків дорослих близького оточення; виконання правил поведінки за звичкою.

Вирішальне значення у формуванні навичок здорового способу життя має адекватна віку та потребам дитини стимуляція дорослих. У поведінці дитини цього віку зберігаються та закріплюються, в основному, такі риси, уміння та навички, що постійно підтримуються (позитивне підкріплення).

Список літератури

1. Выготский Л. С. Собрание сочинений : 6 т. / Под ред. Д. Б. Эльконина. Москва : Педагогика, 1984. Т. 4. Детская психология. 432 с.
2. Абульханова-Славська К. А. Типология активности личности. Психологический журнал. Т. 6. 1985. № 5. С. 3 – 18.
3. Кочерга О. Психофізіологія дітей 6 року життя. Київ : Шкільний світ, 2007. 128 с.